

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:

柊サナカ / Sanaka Hiiragi

人生写真館の奇跡 / THE MEMORY PHOTOGRAPHERS

人生写真館の奇跡 (JINSEI SHASHINKAN NO KISEIKI) by 柊サナカ

Copyright © HIIRAGI SANAKA 2019.

All rights reserved.

Original Japanese edition published by Takarajimasha, Inc.

Serbian language edition arranged with Takarajimasha, Inc. through Emily Publishing Company, Ltd. and Corto Literary Agency.

Translation Copyright © 2025 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-05921-2

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

SANAKA HIRAGI
STUDIO
IZGUBLJENIH
SEĆANJA

Prevela Dunja Ilić

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2025.

Sadržaj

<i>Prvo poglavlje: Slika bake i autobusa.</i>	<i>.7</i>
<i>Drugo poglavlje: Slika miša i heroja</i>	<i>89</i>
<i>Treće poglavlje: Poslednja slika Micuru</i>	<i>153</i>

Prvo poglavlje

Slika bake i autobusa

Stari zidni sat, čije su kazaljke i klatno prestali da rade. Hirasaka je dobro načuljio uši, ne pomerajući se. Unutar zgrade foto-studija nije se moglo čuti ništa osim zujanja u ušima. Cipele su mu mekano utonule u stari crveni tepih. Na recepcijskom pultu nalazili su se narandžasti cvetovi lincure, koje je prstima nežno dotakao i time pomalo ispravio latice. Kroz širom otvorena dvokrilna vrata mogao se videti studio. Pod prigušenim svetlom, podloga za pozadinu bila je spuštена, a ispred nje je bila postavljena raskošna stolica sa naslonom za ruku sa samo jedne strane. Takođe se mogao videti i foto-aparat sa harmonikastim naborima, postavljen na postolju. I postolje i foto-aparat bili su izrađeni od čvrstog drveta, i bili su tako veliki da su izazivali iznenađenje kod mušterija, koje bi često govatile: „Baš je super taj foto-aparat.

Podseća na drvenu kutiju.“ Još ako bi se pojavila neka mušterija koja je ponešto i znala o foto-aparatima, započela bi se diskusija o njima: „Nostalgично... To je *entoni*, zar ne?“

Taman kad je pomislio da je neka senka prošla ispred prozora, čuo je glas:

„Hirasaka-sane! Dostava, dostava!“ Zatim je usledio zvuk veselog kucanja: kuc-kuc, kuc-kuc. Pošto mu je svaki put na isti način kucao, Hirasaka pomisli kako je taj tip veseljak, te mu otvori vrata. Ispred se nalazio mladi dečko u uniformi dostavljača. Kao i svaki put do sada, nosio je kačket naopačke i gurao kolica. U kolicima se nalazio ogroman paket, pa se gorko nasmejao. Na uniformi se nalazio znak sa belom mačkom, kao i ime *Jama*. Njegova obrijana glava izgledala je dobro uz preplanulu kožu.

„Sledeća mušterija ti je energična devojka“, reče dok je držao dokument u jednoj ruci.

„Nije lepo lagati“, Hirasaka potpisa dokument, gorko se smejući.

„Hirasaka-sane, ovaj paket je poprilično težak, ne možete ga sami poneti. Hoćete li da vam pomognem da ga premestimo? Čak i ja dugo nisam video ovako veliki paket... A i te slike, sigurno su sto godina stare, zar ne?“

Izdahnuvši, njih dvojica postaviše paket na prijemni pult. Morali su da naprave kratku pauzu nakon nošenja toliko teških slika.

„Hirasaka-sane, da niste možda razmišljali o promeni? Na primer, da napustite ovaj posao već jednom“, upita ga Jama sa osmehom.

„Jesam. Ali mislim da ću još malo nastaviti.“

„Ništa manje nisam očekivao od vas, Hirasaka-sane“, reče Jama, uredno nameštajući svoj kačket.

„Pa, moram polako da krenem ka sledećoj dostavi. Iz dana u dan smo sve zauzetiji vi i ja, stvarno. Pazite samo da se ne preforsirate do smrti.“

„Da se preforsiram do smrti? Stvarno mi je dobro.“

Jama mu mahnu, stavi dokument ispod pazuha i ode gurajući kolica.

Hirasaka je sredio prostoriju za sledeću mušteriju, Jagi Hacue. Nadao se da će napraviti dobre fotografije, kako bi je valjano ispratio.

A više od svega, Hirasaka se nadao da će jednog dana najzad uspeti da sretne tu „neku“ osobu za kojom traga.

*

„Hacue-san. Gospodo Jagi Hacue-san“, čuo se muški glas.

Čuvši da je neko tiho doziva, Hacue je iznenada otvorila oči. Gde li je ona to? Izgledala je kao da je bila položena na sofu, gde je i zaspala. Njeno zabrinuto lice blenulo je u nepoznati plafon. Da li se ona to srušila zbog toga što joj je

nedavni porast temperature izazvao srčani napad? Pokušavajući da se priseti, primetila je da su joj sećanja poput magle.

Zovem se Hacue i imam devedeset dve godine. Rođena sam u okrugu Tošima. Izgleda da još uvek nisam skrenula s uma. Valjda. Nestrpljivo sam posmatrala lice tog muškarca. Pošto je znao da se zovem Hacue, rekla bih da je poznanik mog poznanika.

Ali... ko je on? Ma, moguće je da je video moje ime na mojim stvarima, u trenutku kada sam se srušila. Dok pokušavam da se prisetim, uspraviću se na sofi. Polako ću skupiti snagu u leđima, a da ne povredim krsta. Uprkos tome što sam pala, telo mi nije u tako lošem stanju. Stvarno, ko li je on? Do sada, svaki put kad bi me neko sreo na ulici, znala bih ko je i rekla bih mu:

„Ti si taj i taj, zar ne?“, i sagovornik bi izgledao izuzetno srećno. Doduše, jesam žena u godinama i mozak mi je malo zakržljao, mrzim to.

„Dobro došli. Očekivali smo vas“, reče taj muškarac. Pokazah na sebe, pitajući time da li misli na mene, a on mi klimnu glavom.

„Vi ste Hacue-san, zar ne?“

„Pa, da...“, bacih pogled na njega. Uredno je nosio sivu majicu sa okovratnikom. Okruživala ga je aura kao da je neki sveštenik ili paroh. I kosa mu je bilo uredno nameštena. Isprva je delovao fino, ali odavao je i neki čudan osećaj. Lice

mu nije bilo toliko interesantno, niti je bio zgodan, niti ružan, kao da mi je ličio na nekoga, a možda i nije.

„Ja sam Hirasaka. Vodim ovaj foto-studio već duže vreme“, odao mi je svoje ime! Kad malo bolje razmislim, nema mi mog omiljenog štapa! Je li moguće da sam ga negde ispustila kad sam pala?

Pomislio je da bi trebalo da objasni šta ovo mesto predstavlja Hacue, koja je gledala svugde naokolo po prostoriji.

„Kad uđete s leve strane, ovde u zadnjem delu nalazi se studio za snimanje. Takođe je moguće snimati i u unutrašnjoj bašti. Desno se nalaze sobe za prijem gostiju i radionica. Sada ću vas provesti kroz sve“, reče joj Hirasaka. Hacue je oduvek imala potrebu da odmah pita sve što je zanima.

Šta znači to očekivali smo vas? Kakve li veze ima ovaj foto-studio sa mnom? Zapravo, kako li sam uopšte dospela ovde? Ničega ne mogu da se setim.

„Molim vas, ovuda“, reče joj Hirasaka, i uprkos tome što je imala planinu pitanja, i dalje je nervozno pokušala da se probudi.

Dugo nisam hodala bez štapa.

Oslonila se rukama na sofu, pa se polako pridigla. Stanje tela bilo joj je bolje nego ikad, a u donjem delu leđa nestao je bol. Hacue je hodala polako i išla za Hirasakom. Hirasaka joj zabrinuto pruži ruku.

U prijemnici kroz koju su prolazili vladala je smirujuća atmosfera. Kožna sofa je možda bila istrošena, ali uredno očišćena, a starinski drveni sto lepo je izgledao. Nije to bio samo nostalgični stil na koji je utrošen novac, već je sve odavalo utisak pažljive očuvanosti, što joj je bilo simpatično uzimajući u obzir da je vlasnik mladić. Kroz staklo se mogla videti unutrašnja bašta, osvetljena sićušnim svetlima, i ukoliko biste se dobro zagledali, mogli ste videti kamene lampione prekrivene mahovinom, viseće trešnje i biljke pod imenom cuvabuki. Kad biste se obukli u kimono i stali uz takvu pozadinu, slike bi zasigurno prelepo ispale.

Ugao prijemnice ukrašavala je polica sa raznim predmetima, poput električnog kuvala, staklenog sifona za kafu, šoljice za kafu, itd. Kako nigde nije bilo prašine, videlo se da vlasnik voli čistoću. Hacue je zaintrigiralo šta se nalazi unutar velike kutije koja je bila ostavljena na stolu.

„Spremiću vam čaj“, reče Hirasaka i okrenu leđa. Vešto je rukovao čajnikom. Posmatrajući njegova leđa, Hacue odluči da mu se obrati.

„Ovaj, izvinjavam se...“

Čuvši njen glas, Hirasaka se okrenu.

„Ovo će možda zvučati čudno...“

„Da?“, izgledao je kao da iščekuje da ona nastavi s pričom.

„Ovaj... Da nisam možda... umrla?“

Hirasaka blago raširi oči.

„Da, sad nedavno. Na početku je moja uloga da vam sve objasnim, ali veoma retko ljudi to sami shvate“, odgovor koji joj je uputio zvučao je kao da je to nešto najnormalnije, a u njoj je izazivao skup kompleksnih osećanja: od olakšanja i iznenađenja, pa sve do osećanja ponosa što je pohvaljena zbog toga što je brzo shvatila.

Čaj je bio baš kako treba, ni previše gorak, niti previše slab.

Mislila sam da ću, kad budem mrtva, izgledati nekako više mrtvo. Na primer, možda ću nositi onaj tradicionalni tro-uglasti komad tkanine na glavi ili će mi se telo provideti. Ali ništa od toga nije se desilo, čak su mi i noge čvrsto stajale na mestu. Šoljica čaja koju sam držala i taj ukus... ništa se nije promenilo. Hirasaka, koji je sedeo naspram mene, žustro me je posmatrao.

Hacue se duboko zamislila.

„Vidite... Uvek sam mislila da će me dočekati majka i otac kad se rastanem sa onim svetom, a umesto njih ste vi... Nisam to očekivala“, *ovaj čovek, Hirasaka, kog i ne poznajem, došao je da me dočeka...*

„Ovo vam je nešto poput prolazne tačke“, reče joj sa pomalo tmurnim izrazom lica. Hacue mu odgovori, još uvek zadubljena u svoje misli.

„Ovaj, da niste vi dobili ime po Jomocuu Hirasaki iz *Kodžikija**? To beše nizbrdica na koju je pobegao bog Izanagi pri povratku iz zemlje Jomi** ...“ Hirasaka se iznenadio njenim pitanjem. Jomocu Hirasaka jeste nizbrdica koja predstavlja granicu između stvarnog sveta i zemlje Jomi, u kojoj žive mrtvi.

„Znate dosta toga.“ Hacue su takve trivijalnosti bile jača strana, budući da je volela knjige o drevnim zapisima zbog svog znatiželjnog karaktera. Osetila se pomalo ponosno što joj mozak nije u potpunosti zardao.

„Pa, onda ćemo ubrzati priču: ovo mesto predstavlja granicu između živih i mrtvih.“

„Znači vi nas, Hirasaka-sane, dočekujete?“

„Tako je. Ali ovo je samo prolazna tačka.“

„Onda, ovo još uvek nije *onaj* svet?“

„Nije.“

„Dakle vi, Hirasaka-sane, mora da ste neko ko je povezan sa bogom, poput kralja Emua***? Ili možda pak Bude? Mada...“, Hirasaka se samo ćutljivo osmehivao, a Hacue je htela da se pomalo našali (*Mada, ne delujete mi tako*). Način na koji je pio čaj izgledao je potpuno ljudski.

* *Kodžiki* predstavlja prvo zapisano japansko delo o mitološkom nastanku Japana. (Prim. prev.)

** Bog Izanagi je vrhovna ličnost kulta šintoizma. Njegova žena, boginja Izanami, nakon smrti je završila u svetu mrtvih ili zemlji Jomi. Utučen, otišao je za njom da je vrati među žive, ali nije uspeo. (Prim. prev.)

*** Kralj Emu (poznat kao i kralj Jama), predstavlja budističkog boga smrti. Smatra se da on presuđuje mrtvima. (Prim. prev.)

„Ja sam samo vodič. Svestan sam toga da je ljudima veliki šok kada im iznenada kažem: 'Vi ste umrli', pa dođe do plakanja, padanja i pravljenja velike galame. Ovaj foto-studio stvoren je baš zbog toga, da bude što približniji realnosti.“

Hacue pogleda unaokolo.

Tako je, ovaj foto-studio deluje toliko smirujuće. Mada, pomislih kako bih se verovatno tresla od straha i ne bih mogla ni reč da izustim da sam odjednom stavljena ispred pravog kralja Emua.

„Zbog toga, čak je i ova odeća koju ovog trenutka nosite uobičajena. Tako je i sa ličnim izgledom, bilo bi dobro da bude onakav na kakav ste najviše navikli.“

„Čak mi je i koleno izlečeno“, reče Hacue i, kako je zaljuljala desnom nogom, Hirasaka je zadovoljno klimnuo glavom.

„Ovde možete da trčite, oznojite se i ostanete bez daha. To je zato što se još uvek nisu izmenili vaši fizički osećaji koje ste imali za života.“

Hacue zatim proba da stisne i otvori svoju šaku.

Tako znači, ništa se nije promenilo u odnosu na vreme kada sam bila živa. Mada, još uvek ne mogu da poverujem da ovo telo više ne postoji...

„Onda, gde idem dalje? Na takozvani onaj svet?“, *ako već idem, želela bih da budem pripremljena na to šta me čeka. Šta li će biti odsad, naprosto se osećam anksiozno od neznanja.*

„Tako je. Ali, pre nego što odete, ima jedna stvar koju bih hteo da uradite, Hacue-san.“

Šta bi to moglo da bude?

Hirasaka počeo da pretražuje veliku kutiju koja se nalazila na stolu. Izvadio je nešto što je izgledalo kao gomila raznovrsnih dokumenata. Svaki svežanj bio je spojen belim papirom. Jedan za drugim, svaki svežanj grabio je jednom rukom, ali mu nijedan nije ispao.

„Šta li je to? I da nemate možda naočare? Plašim se da ne mogu dobro da vidim bez njih.“

„I bez naočara ćete moći dobro da vidite. Samo vas molim da se koncentrišete na osećaj u očima“, reče joj Hirasaka.

Po uputstvu, usredsredila sam se na osećaj u rukama i vid, a onda mi je sve postalo kristalno jasno! Prošlo je mnogo vremena otkad sam poslednji put mogla da vidim ovako sitne stvari!

„Aaa...“, Hacue izgovori glasno kad je videla šta joj se nalazi u rukama.

Bile su to fotografije, u ogromnim količinama. Pitam se ko li ih je slikao? Bilo je mnoštvo raznih slika na kojima sam još uvek dete, uslikana na trgu u blizini moje kuće, slika mojih roditelja kada su bili mladi, itd. Slike su bile malo veće od prosečnih, ali je svakako bilo zadovoljstvo gledati ih.

„Ovo su slike vašeg života, Hacue-san. Jedna slika za svaki dan, što znači da ih ima trista šezdeset i pet za jednu godinu. Pošto imate devedeset dve godine, slika je stvarno bezbroj...“

Hacue je listala slike i tako se prisećala stvari na koje je zaboravila: na pticu sa belim očima koja bi sletala na kaki drvo koje se nalazilo pored kapije roditeljskog doma; prostor u staroj kutiji u koju su stavljali flaše mleka; kako je svetlo sijalo kroz rešetkasti prozor do ulaznih vrata i stvaralo prelepu prugastu šaru.

„Imamo dovoljno vremena, tako da ih dobro pregledajte. Zatim treba da odaberete onoliko slika koliko vam je i godina, u vašem slučaju to bi bilo devedeset dve. Birajte slobodno, po vašoj volji.“

„Da odaberem?“ *Pomislih kako je to čudno.*

Kada je Hirasaka desnom rukom otvorio vrata, tu se mogao videti radni sto, kao i okvir napravljen od drveta. U sredini se nalazilo nešto poput posude u koju se nešto stavlja, kao i četiri stuba na kojima je ta posuda stajala. Čak joj je i dno bilo dobro izrađeno. Za šta li se koristi? Takođe se moglo videti nešto nalik štapovima od bambusa, kao i nešto poput vetrenjače. Bili su izrađeni od istog, običnog drveta koje još nije bilo prefarbano, kao da će nastaviti s radom svakog trenutka.

„Hacue-san, voleo bih da odaberete slike koje će se iskoristiti kao zoetrop.“

Na tren, prestala sam da se krećem.

„Ha! Zoetrop je stvar koju vidite kad stupite na onaj svet, ne?“

„Da, taj zoetrop.“

„Treba da ih sve sama odaberem?“

Hirasaka je uzeo jedan deo drvenog okvira.

„Tako je, svi koji dođu ovde treba da odaberu slike koje im se sviđaju.“

„Ali i da je zoetrop moj izbor...“, Hacue beše i dalje iznenađena.

„Pošto imate devedeset dve slike, svetlo lampe će samo po sebi biti upečatljivo i izgledaće lepo, zar ne? Biće zabavno prikazati nečiji život od nulte do devedeset druge godine.“

Kažu da je zoetrop fenomen koji se pojavljuje pred smrt, ali nikad nisam mislila da ću ga sama praviti.

„Vidite, često se kaže da ljudi pred samu smrt vide zoetrop.“

„Da. U proseku, vrlo je malo slučajeva da neko dođe ovde i vrati se nazad. Čak i u tim situacijama, takve osobe bi samostalno birale fotografije i posle bi zaboravile na sve ovo. Doduše, izgleda da im ostane malo maglovitog sećanja na zoetrop. Dođite da pogledate ovu prostoriju.“

*Hirasaka napusti recepciju i otvori vrata s suprotne strane. Na sredini bele prostorije nalazila se ležaljka, koja je izgledala izuzetno udobno za sedenje. Sve unutar ove četvorougao-
ne sobe bilo je bele boje, i pod i ležaljka, sve je izgledalo kao umetničko delo. Kad sam bacila pogled na vrata na desnom zidu, pomislih kako možda vode napolje.*